

ภาคผนวก

เพลงรวมเงิน

รวมเงินรวมเงินวันนี้ รวมกันให้คือยาให้มีศัพลาต
ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้ชายเก่งกาจเป็น 50 สตางค์
(แล้วครูบอกจำนวนเงินให้นักเรียนรวมให้ได้ครบ 3 กลุ่ม)

แผนการสอนที่ 5

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์
(แผนการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม) เวลา 3 คาบ (60 นาที)

1.สาระสำคัญ

วัดมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะมีบทบาทต่อสังคมไทยแทบทุกด้าน พุทธศาสนิกชนจึง
ควรมีความรู้เกี่ยวกับวัด

การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์เป็นหน้าที่สำคัญของพุทธศาสนิกชน

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.บอกความสำคัญของวัดได้
- 2.บอกความสำคัญและหน้าที่ของพระสงฆ์ได้
- 3.บอกข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ของพุทธศาสนิกชนได้
- 5.ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

พระสงฆ์และการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์

ก. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัดและพระสงฆ์ในประเทศไทย

1. วัด มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยแทบทุกด้าน เพราะเป็นสถานที่จัดพิธีกรรม ทำบุญตามประเพณี วัดยังเป็นสถานที่เอนกประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เป็นแหล่งความรู้สาขาวิชาต่างๆ เป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ เนื่องในโอกาสงานพิธีต่างๆ ในสมัยโบราณวัด

เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน คนไทยในสมัยโบราณจึงไปวัดกันอย่างสม่ำเสมอ ในปัจจุบันการศึกษาไม่ได้มีศูนย์กลางอยู่ที่วัด แต่วัดยังเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเป็นที่อยู่อาศัยของภิกษุสามเณร

2. ประโยชน์และจุดมุ่งหมายของการไปวัด

2.1 เป็นการทนุบำรุงศาสนสถาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนที่จะช่วยกันรักษาศาสนสถานให้อยู่ในสภาพดี ยังทำให้ผู้เข้าไปในวัดเกิดความสบายใจด้วย

2.2 การไปวัดยังทำให้เรามีโอกาสสังเคราะห์พระสงฆ์เพื่อไม่ให้ท่านต้องเคียดแค้นและมีเวลาศึกษาพระธรรมวินัยอย่างเต็มที่

2.3 เป็นการสืบต่อกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญ ฟังเทศน์ สนทนาธรรม ถ้าพุทธศาสนิกชนไม่ไปวัด กิจกรรมเหล่านี้ก็จะหายไป

2.4 วัดเป็นสถานที่สงบใช้เป็นที่ปฏิบัติธรรม เมื่อมีข้อสงสัยในการปฏิบัติอาจขอคำแนะนำจากพระสงฆ์ได้

3. ความรู้เกี่ยวกับพระสงฆ์

พระสงฆ์ คือหมู่ชนที่ยอมตนเข้าบวชในพระพุทธศาสนาตามหลักที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติและทรงอนุญาตไว้ การจะเป็นพระสงฆ์ สามารถทำได้ 3 วิธี คือ

1. บวชโดยพระพุทธเจ้าประทานให้ด้วยพระองค์เอง
2. บวชด้วยการรับไตรสรณคมน์
3. บวชโดยคณะสงฆ์พร้อมเพรียงกันยอมรับเข้าหมู่ โดยเอกฉันท์

พระสงฆ์มี 2 ประเภทคือ

1. สมมติสงฆ์ คือการเป็นพระสงฆ์โดยสมมติ หมายถึง พระสงฆ์ที่ผ่านการอุปสมบท

ถูกต้องตามหลักที่กล่าวข้างต้น สมมติสงฆ์มี 2 ประเภท คือ

1.1 ในแง่พระวินัย หมายถึงพระภิกษุตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไป

1.2 ในแง่พระธรรม หมายถึงพระภิกษุแม้เพียงรูปเดียวที่บวชเข้ามาโดยถูกต้อง

2. อริยสงฆ์ คือพระสงฆ์ที่เป็นอริยมุคคัล หมายถึง ผู้บรรลุนิพพานตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไปจนถึงพระอรหันต์เป็นที่สุด เนื่องจากอริยสงฆ์นี้ กำหนดเอาคุณธรรมเป็นหลัก ดังนั้น คฤหัสถ์หรือฆราวาสผู้บรรลุนิพพานตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป ก็นับเป็นอริยสงฆ์ได้

หน้าที่ของพระสงฆ์

1. หน้าที่ของพระสงฆ์ในการปฏิบัติ
2. หน้าที่ของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

หน้าที่ของพระสงฆ์ในการปฏิบัติ การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ปฏิบัติดี คือ เป็นผู้สำรวมกาย วาจา ใจ
- 2) ปฏิบัติตรง คือ ปฏิบัติตรงตามธรรมะของพระพุทธเจ้า
- 3) ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม คือ ปฏิบัติเพื่อความรู้แจ้ง เพื่อความหลุดพ้น
- 4) ปฏิบัติสมควร คือ ปฏิบัติโดยทางสายกลาง

หน้าที่ของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- 1) การปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง
- 2) การสอนธรรมะในรูปต่างๆ เช่น เทศนา เผยแผ่ธรรมะทางสื่อมวลชน
- 3) การทำกิจกรรมอันเป็นการสงเคราะห์ชาวบ้าน
- 4) จัดกิจกรรมอันเป็นประเพณีและศาสนพิธีในโอกาสต่างๆ
- 5) เป็นผู้นำในการปฏิบัติธรรม

คุณของพระสงฆ์ พระสงฆ์เป็นศาสนทายาทที่สำคัญ ซึ่งทำหน้าที่สืบต่อพระพุทธศาสนา ท่านเป็นผู้นำในการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย คือ ได้ศึกษาคัมภีร์พระธรรมให้รู้และเข้าใจดีแล้ว จึงนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสมบูรณ์

คุณของพระสงฆ์ แบ่งออกเป็นหัวข้อใหญ่ๆ ได้ 3 หัวข้อ คือ

1. การปฏิบัติ การปฏิบัติชอบของพระสงฆ์ เช่น รักษาศีล 5 และรักษาวินัย การทำสมาธิ ปฏิบัติวิปัสสนาเป็นผลให้ผู้นับถือพระพุทธศาสนาเห็นว่าพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า นั้น ประเสริฐสุด
2. พระสงฆ์ทำหน้าที่รักษาโครงสร้างของพระพุทธศาสนา คือ เมื่อบวชแล้วจะช่วยรักษานบธรรมเนียบประเพณีในการปกครองคณะสงฆ์ ศาสนพิธีสังฆกรรม และการดูแลาวรวัตถุของศาสนา เช่น โบสถ์ วิหาร ฯลฯ
3. พระสงฆ์เป็นผู้ให้ความรู้ในเรื่องพระธรรมวินัย จัดหมวดหมู่ข้อธรรมะ แปลความหมาย จารึกลงในใบลาน จัดพิมพ์พระไตรปิฎก

ประโยชน์ของการบวช

การบวชในพระพุทธศาสนามี 2 แบบ คือ บวชพระเรียกว่า อุปสมบท บวชเณรเรียกว่า บรรพชา ไม่ว่าจะเป็นการบวชพระหรือบวชเณรย่อมได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งสิ้น ประโยชน์ที่ได้รับจะเกิดทั้งส่วนตนและส่วนรวม

1. ประโยชน์ของการบวชในส่วนตน ผู้บวชได้มีโอกาสศึกษาธรรมฝึกฝนตนเองให้ลึกซึ้งในพระธรรมวินัยและได้มีโอกาสตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ ได้แก่ บิดามารดา
2. ประโยชน์ของการบวชในส่วนรวม ผู้บวชจะได้มีโอกาสเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนแก่พุทธศาสนิกชน ซึ่งเป็นการช่วยดำรงและสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป

ข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์

พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ ดังนี้

1. ทำบุญใส่บาตรอาจจะทำที่บ้านหรือไปทำที่วัด โดยการถวายอาหารและสิ่งของจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เพื่อให้ท่านสามารถครองตนเพื่อเผยแผ่พระธรรมคำสอนต่อไปได้
2. เมื่อเวลาฟังพระธรรมหรือคำให้ศีล ควรตั้งใจฟังอย่างสำรวม ให้ตั้งสมาธิแน่วแน่นอยู่กับการฟังเทศน์ ไม่ฟังซำนหรือออกแวก ไม่คิดเรื่องอื่น
3. การสนทนากับพระสงฆ์ ควรสนทนากับท่านอย่างสำรวม มีสัมมาคารวะ ควรประณมมือขณะพูดกับท่าน ผู้หญิงควรจัดเสื้อผ้าให้เรียบร้อยก่อนจะลุกหรือนั่ง และไม่ควรสนทนากับท่านในที่ห่างไกลผู้อื่น แม้จะเป็นญาติกับท่านก็ตาม เพราะเป็นการผิดวินัย
4. การสนทนากับท่าน ควรรักษาเวลาให้พอคี่ เมื่อพูดธุระกับท่านเสร็จแล้วควรรีบลาท่าน เพราะพระสงฆ์ข่มมิกิจที่สมณเพศจะต้องปฏิบัติมากอยู่แล้ว
5. เวลาเข้าไปในวัด ไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนหรือสร้างความรำคาญกับพระสงฆ์หรือผู้ปฏิบัติธรรม

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนเล่นเกมใบ้ภาพ (วัด และ พระสงฆ์) (ภาคผนวก) แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาพ เช่น เราควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อพระสงฆ์ (เวลาพูดหรือฟังพระสงฆ์ ควรสำรวม กาย วาจา ใจ ฯลฯ)
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

ขั้นสอน

1. นักเรียนรับบทเรียน โปรแกรม เรื่อง พระสงฆ์และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์ โดยเน้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
2. นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และคำแนะนำในการใช้บทเรียนโปรแกรม
3. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรม
4. ในขณะที่นักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรม ครูคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ
5. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรมเสร็จแล้วให้นักเรียนตรวจคำตอบใน

เฉลย

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับความสำคัญวัด, ความสำคัญและหน้าที่ของพระสงฆ์และข้อควรปฏิบัติต่อพระสงฆ์ของพุทธศาสนิกชนเป็นแผนภูมิบนกระดาน

ขั้นวัดผล

1. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรม
2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.สื่อและอุปกรณ์

-เกม ไปภาพ

-ภาพวัด

-ภาพพระสงฆ์

-บทเรียน โปรแกรม

6.การประเมินผล

1.สังเกต

-พฤติกรรมนักเรียนขณะเรียน โดยใช้บทเรียนโปรแกรม

-การตอบคำถาม

2.ตรวจ

-บทเรียนโปรแกรม

-แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

ภาคผนวก

เกม ไม้ภาพ

จุดประสงค์

1. เพื่อเร้าความสนใจในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. เพื่อฝึกการตั้งคำถาม
3. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เวลาที่ใช้ ประมาณ 3 นาที

สถานที่ ห้องเรียน

อุปกรณ์

- ภาพวาด, ภาพพระสงฆ์

วิธีเล่น

1. อาสาสมัครนักเรียนออกมาดูภาพกับครู
2. อาสาสมัครแสดงท่าทางให้เพื่อนทายภาพนั้น ๆ ให้ได้ โดยไม่ใช่เสียง
3. ถ้านักเรียนคนใดทายถูกต้อง จะชนะแล้วครูเฉลยภาพให้นักเรียนดู

แผนการสอนที่ 6

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
 หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง หน้าที่ของชาวพุทธ
 (แผนการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม) เวลา 3 คาบ (60 นาที)

1.สาระสำคัญ

พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ช่วยกันบำรุงและพัฒนาวัดให้เจริญก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสืบต่อไป

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.บอกแนวทางในการบำรุงและพัฒนาวัดได้
- 2.บอกบทบาทของพุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาได้
- 3.บอกวิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีได้
- 4.ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

หน้าที่ของชาวพุทธ

ชาวพุทธ หมายถึง ผู้ที่ยอมรับว่าคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งประเสริฐ
 สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและนำสังคมไปสู่ความสงบสุขได้ ดังนั้นชาวพุทธ
 จึงมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตน เพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ดังนี้

การพัฒนาวัด

เนื่องจากวัดเป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา การจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ทาง

พระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นการทำบุญ เวียนเทียน การบวช การจัดงานศพ ฯลฯ ล้วนแต่จะต้องจัดทำที่จัดทั้งสิ้น ดังนั้นพุทธศาสนิกชนควรช่วยพัฒนาวัด ดังนี้

1. ช่วยทำความสะอาดบริเวณวัด โดยการเก็บกวาด เศษขยะ ใบไม้ สิ่งสกปรกต่าง ๆ การกระทำความผิดอาจจะทำในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ หรือเมื่อมีเวลาว่างก็ได้
2. บริจาคทรัพย์ สิ่งของ เพื่อช่วยในการพัฒนาวัดให้มีความสวยงาม และมีความสะดวกในการที่จะเป็นสถานที่จัดพิธีกรรมต่าง ๆ
3. เมื่อถึงโอกาสสำคัญ ควรช่วยกันปลูกต้นไม้ในบริเวณวัด และตกแต่งต้นไม้ที่มีอยู่ในบริเวณวัดให้คงความร่มรื่นให้แก่ผู้เข้ามาในวัด เพราะต้นไม้ช่วยทำให้อากาศบริสุทธิ์ และยังช่วยกันเสียงต่าง ๆ ไม่ให้รบกวนในบริเวณวัด ทำให้วัดเงียบสงบ
4. เมื่อเข้าไปในบริเวณวัด ควรสำรวมกายและวาจา ไม่ส่งเสียงดัง หรือวิ่งเล่นอีกที่กกรึกโครม ทำให้รบกวนผู้ที่ต้องการความสงบ
5. ช่วยสอดส่องดูแลทรัพย์สินหรือสิ่งของในบริเวณวัดให้คงสภาพที่สมบูรณ์ เมื่อเห็นสิ่งใดจะทำให้เกิดการเสื่อมโทรมต่อวัดจะต้องเข้าช่วยแก้ไข และปกป้อง

2. ข้อควรปฏิบัติเพื่อพระพุทธศาสนา

พุทธศาสนิกชนควรปฏิบัติตนเพื่อพระพุทธศาสนา ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้ ทั้งทางโลกและทางธรรม การศึกษาทางโลกจะช่วยในการประกอบอาชีพที่สุจริต ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ส่วนความรู้ทางธรรมเป็นความรู้ที่จะทำให้สามารถดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ถูกต้อง ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจไม่ให้กระทำความชั่ว และยังช่วยจัดเกลาให้เป็นคนมีจิตเมตตา เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น

2. ปฏิบัติตามหลักธรรมและพิธีกรรมทางศาสนา การเป็นพุทธศาสนิกชนที่คั่นนั้น ไม่เพียงแต่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนเท่านั้น แต่จะต้องปฏิบัติตนตามหลักธรรม

คำสอนได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยในการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสงบสุข ส่วนการปฏิบัติตนตามพิธีกรรมทางศาสนานั้น จะช่วยส่งเสริมให้จิตใจของผู้ปฏิบัติเกิดความเลื่อมใสศรัทธา และมีแนวทางในการปฏิบัติ โดยเข้าใจจุดมุ่งหมายของพิธีกรรมต่างๆ อย่างถ่องแท้ การปฏิบัติตามพิธีกรรมดังกล่าวจึงช่วยเสริมให้สามารถปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนได้ง่ายขึ้น

3.เผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้ผู้อื่นรู้และเข้าใจหลักคำสอนของศาสนาให้ถูกต้อง แต่ก่อนจะเป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ พุทธศาสนิกชนผู้นั้น จะต้องปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีเสียก่อน ผลจากการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีจะทำให้จิตใจสงบ หน้าตาแจ่มใส ใครพบเห็นก็สรรเสริญยกย่องและจะทำให้ผู้อื่นชื่นชมว่า การที่เป็นคนดีนั้นเป็นผลมาจากการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีนั่นเอง ก็เท่ากับเป็นการเผยแผ่คุณความดีของพระพุทธศาสนาให้แก่กระจายออกไป

4.ปกป้องพระศาสนา กระทำได้โดยการรักษาและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคง ซึ่งสามารถจะทำได้โดยมีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างจริงใจ ปฏิบัติตามคำสอนอย่างสม่ำเสมอและเคร่งครัด โดยพยายามให้คนทั่วไปเข้าใจและทราบว่า แก่นแท้ของศาสนาอยู่ตรงไหน

ถ้าพุทธศาสนิกชนทั้งหลายปฏิบัติได้ดังนี้แล้ว ก็จะทำให้พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง ทั้งยังทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุขในการดำเนินชีวิตอีกด้วย

4.กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1.อาสาสมัครอ่านใบฎีกาบทอกบุญที่นักเรียนเตรียมมาให้เพื่อนฟัง

2.นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาดังใบฎีกาบทอกบุญต่าง ๆ เช่น

-นักเรียนเคยเห็นใบฎีกาบทอกบุญหรือไม่

- เป็นการทำบุญเกี่ยวกับอะไร

-นักเรียนเคยร่วมทำบุญหรือไม่

3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่อง หน้าที่ของชาวพุทธ

ขั้นสอน

1. นักเรียนรับบทเรียนโปรแกรม เรื่อง หน้าที่ของชาวพุทธ โดยเน้นให้นักเรียนมีความ

ซื่อสัตย์ต่อตนเอง

2. นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และคำแนะนำในการใช้บทเรียน โปรแกรม

3. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียน โปรแกรม

4. ในขณะที่นักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรม ครูคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการ

ความช่วยเหลือ

5. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรมเสร็จแล้วให้นักเรียนตรวจคำตอบใน

เฉลย

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับแนวทางในการบำรุงและพัฒนาวัด, บทบาท

พุทธศาสนิกชนที่พึงกระทำ เพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา และวิธีปฏิบัติตนเป็น

พุทธศาสนิกชนที่ดี เป็นแผนผังบนกระดาน

ขั้นวัดผล

1. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียน โปรแกรม

2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

5. ชื่อและอุปกรณ์

- ใบฎีกาบอกบุญต่าง ๆ เช่น บุญกฐิน ผ้าป่า สร้างวัด ฯลฯ
- ไม้ 3 ขนาด เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน
- บทเรียนโปรแกรม

6. การประเมินผล

1. สังเกต

- พฤติกรรมขณะเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม
- การตอบคำถาม

2. ตรวจ

- บทเรียนโปรแกรม
- แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

แผนการสอนที่ 7

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
 หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 (แผนการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม) เวลา 3 คาบ (60 นาที)

1.สาระสำคัญ

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอาจจะเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าหรือพระสาวก หรือเกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติหรือวินัยของสงฆ์ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา เป็นต้น ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จะมีการประกอบพิธีบูชา เพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.บอกความสำคัญของวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษาได้
- 2.บอกวิธีปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนาได้
- 3.ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน ควรเรียนรู้ว่าวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาอาจจะเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า เกี่ยวข้องกับพระสาวก หรืออาจเกี่ยวข้องกับ

ข้อบัญญัติหรือวินัยของสงฆ์ก็ได้ ในวันสำคัญเหล่านี้จะมีการประกอบพิธีบูชา เพื่อเป็นการน้อมระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ อันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา

1.วันมาฆบูชา ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ถ้าปีใดมีอธิกมาส คือมีเดือนแปดสองหนก็เลื่อนไปเป็นวันเพ็ญกลางเดือน 4 วันมาฆบูชามีความสำคัญคือ เป็นวันที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นพร้อมกัน 4 อย่างในวันเดียวกัน เรียกเหตุการณ์นี้ว่า “จาตุรงคสันนิบาต” ได้แก่

- 1.1 พระอรหันต์สาวกจำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกัน ณ พระเวฬุวันมหาวิหาร กรุงราชคฤห์ ที่พระพุทธเจ้าทรงประทับอยู่
- 1.2 พระอรหันต์สาวกเหล่านี้ล้วนเป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทา คือได้รับการอุปสมบทจากพระพุทธเจ้าโดยตรง
- 1.3 พระอรหันต์สาวกเหล่านี้มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมายมาก่อน
- 1.4 วันนั้นเป็นวันเพ็ญเดือนสามเรียกว่า วันมาฆปุรณมี คือเป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวง นอกจากนี้ยังเป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนา ซึ่งเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา คือ โอวาทปาติโมกข์ ได้แก่ การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การทำความดีให้ถึงพร้อมและการทำจิตใจให้บริสุทธิ์

จากเหตุการณ์ที่มีความสำคัญดังกล่าวมาแล้วนี้ ชาวพุทธทั่วโลกต่างถือว่าวันนี้เป็นวันสำคัญพร้อมกันไปทำบุญและเวียนเทียนที่วัด

2.วันวิสาขบูชา

ตรงกับวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำเดือน 6 ถ้าปีใดมีเดือน 8 สองหน ก็ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำเดือน 7 ถือเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ

- 1.เป็นวันคล้ายวันประสูติของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติเมื่อวันเพ็ญกลางเดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 80 ปี

2.เป็นวันคล้ายคริสต์มาสของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คริสต์มาสเมื่อวันเพ็ญกลางเดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 45 ปี

3.เป็นวันคล้ายปรินิพพานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรินิพพานเมื่อวันเพ็ญกลางเดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 1 ปี

วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าโดยตรง แม้เหตุการณ์ทั้ง 3 จะเกิดขึ้นต่างปีกันแต่มาพ้องกันคือวันเพ็ญ 15 ค่ำเดือน 6 ซึ่งในวันนี้พุทธศาสนิกชนจะไปร่วมประชุมกันที่โบสถ์ วิหาร วัดวาอาราม เพื่อร่วมกันทำบุญและเวียนเทียน

8.วันอาสาฬหบูชา

ตรงกับวันเพ็ญเดือน 8 ของทุกปี ถ้าปีไหนเป็นปีอธิกสุรทิน คือปีที่ เดือนกุมภาพันธ์มี 29 วัน เดือนไหนมีเดือน 8 สองหน ก็นับเอาวันขึ้น 15 ค่ำของเดือน 8 หลัง เป็นวันอาสาฬหบูชา ซึ่งวันอาสาฬหบูชา มีความสำคัญดังนี้

- 3.1 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก
 - 3.2 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเป็นครั้งแรกมีชื่อว่า “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร”
 - 3.3 เป็นวันที่พระสงฆ์เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลก คือพระอัญญาโกณฑัญญะ
 - 3.4 เป็นวันที่ทำให้พระรัตนตรัยครบ 3 ประการคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
- เมื่อถึงวันสำคัญนี้ชาวพุทธทั่วโลกจะมาร่วมทำบุญและเวียนเทียนที่วัด

4.วันเข้าพรรษา

ตรงกับ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันต่อจากวันอาสาฬหบูชานั่นเอง หลักเกณฑ์นับวันเดือนก็เหมือนวันอาสาฬหบูชา ที่เป็นวันสำคัญเพราะเป็นวันแรกที่พระภิกษุสงฆ์เริ่มเข้าพรรษาเป็นเวลา 3 เดือนตามบัญญัติทางวินัยของพระสงฆ์ พระภิกษุสงฆ์ต้องจำพรรษาอยู่วัดใดวัดหนึ่ง ไม่ไปนอนค้างคืนนอกวัดเป็นเวลา 3 เดือน เริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 3 ถึง วันขึ้น 15 ค่ำ

เดือน 11

นอกจากนี้ยังมีความสำคัญคือ

1. พระภิกษุสงฆ์หยุดสัณญะไปมา ไม่ไปค้างแรมที่อื่น ทำกิจร่วมกัน ศึกษาพระธรรมวินัย
2. ชาวพุทธมักนิยมให้บุตรหลานได้อุปสมบทหรือบรรพชาเป็นเวลา 3 เดือนในช่วงจำพรรษา เพื่อเล่าเรียนศึกษาและประพฤติตามพระธรรมวินัย

5. วันออกพรรษา

ตรงกับวันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 11 เป็นวันที่มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นวันสิ้นสุดการจำพรรษาของพระสงฆ์
2. เป็นวันที่พระภิกษุจะทำพิธีปวารณา คือ การเปิดโอกาสให้พระภิกษุด้วยกันว่ากล่าวตักเตือนกันได้ ทั้งนี้เพราะในระหว่างพรรษานั้น พระภิกษุบางรูปอาจมีข้อบกพร่องที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นว่ากล่าวตักเตือนได้ เป็นวิธีที่จะรู้ข้อบกพร่องของตน ทั้งนี้กระทำกันโดยเปิดเผย ไม่ถือเป็นเรื่องที่จะมาโกรธเคืองกันภายหลัง
3. เป็นจุดเริ่มแรกของเทศกาลถวายผ้าพระกฐินหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ทำบุญกฐิน เป็นเวลา 1 เดือน นับแต่วันออกพรรษาไปถึง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

นอกจากนี้เมื่อถึงวันสำคัญนี้ชาวพุทธก็จะมีการทำบุญตักบาตรเทโว

การปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

1. น้อมจิตระลึกถึงความสำคัญของวันนั้นแล้วบูชาพระรัตนตรัย
2. การทำบุญตักบาตร หรือนำอาหารไปถวายแด่พระสงฆ์
3. การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และสัตว์
4. การรักษาศีล
5. พังฆกรรมเทศนาที่วัด

6.อบรมจิตใจให้เป็นสมาธิ

7.อบรมจิตให้เกิดปัญญา

4.กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. นักเรียนร้องเพลงมาฆบูชา โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 นักเรียนอ่านแผนภูมิเพลงพร้อม ๆ กัน
 - 1.2 นักเรียนฟังครูร้องเพลง 1 รอบ
 - 1.3 นักเรียนร้องเพลงตามครูทีละท่อน
 - 1.4 นักเรียนร้องเพลงมาฆบูชาพร้อม ๆ กัน
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ขั้นสอน

1. นักเรียนรับบทเรียนโปรแกรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยเน้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
2. นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และคำแนะนำในการใช้บทเรียนโปรแกรม
3. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรม
4. ในขณะที่นักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรม ครูคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ

5. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรมเสร็จแล้วให้นักเรียนตรวจดูคำตอบใน

เฉลย

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและ
วิธีปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

-นักเรียนร่วมกันร้องเพลง มาฆบูชา

ขั้นวัดผล

1. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรม

2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.สื่อและอุปกรณ์

-แผ่นภูมิเพลงมาฆบูชา

-บทเรียนโปรแกรม

6.การประเมินผล

1.สังเกต

-พฤติกรรมนักเรียนขณะเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

-การตอบคำถาม

2.ตรวจ

-บทเรียนโปรแกรม

-แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

ภาคผนวก

เพลง มามบูชา

มาละ มามบูชา	รู้กันว่าวันเพ็ญเดือนสาม
คนไทยน้ำใจงาม	วันเพ็ญเดือนสามมาร่วมทำบุญ
จาตุรงคสันนิบาต	วันประหลาดน่าอัศจรรย์
พระอรหันต์มาชุมนุมกัน	หนึ่งพันสองร้อยห้าสิบองค์

แผนการสอนที่ 8

วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 4 ชาติไทย
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา เรื่อง คุณของพระรัตนตรัย
(แผนการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม) เวลา 3 คาบ (60 นาที)

1.สาระสำคัญ

พระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพระพุทธศาสนา

2.จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของพระรัตนตรัยได้
2. บอกความสำคัญของพระรัตนตรัยได้
3. แสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัยได้
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

3.เนื้อหา

คุณของพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย แปลว่า แก้วอันประเสริฐ 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
พระพุทธ หมายถึง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ซึ่งเป็นศาสดาของศาสนาพุทธ
กล่าวคือ ทรงเป็นผู้ค้นพบสัจธรรมโดยการตรัสรู้เอง และนำมาสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

พระธรรม หมายถึง คำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นความจริงที่พระพุทธองค์ทรงค้นพบและนำมาสั่งสอนชาวโลก

พระสงฆ์ หมายถึง สาวกของพระพุทธเจ้า เป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา โดยนำ
คำสอนของพระพุทธองค์มาปฏิบัติ และสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติตาม
คุณของพระรัตนตรัย มีดังนี้

1. พระพุทธคุณ คือ คุณของพระพุทธเจ้า กล่าวโดยสรุปได้ 3 ประการ

- (1) พระปัญญาคุณ พระพุทธเจ้าเป็นผู้เลิศด้วยปัญญา เป็นอภริยบุรุษ ได้ค้นพบ
หลักสังขารและทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง
- (2) พระบริสุทธิคุณ พระพุทธเจ้าได้ปฏิบัติพระองค์ให้หมดจดจากกิเลสเครื่องเศร้า
หมองทั้งปวง
- (3) พระมหากรุณาธิคุณ พระพุทธเจ้าหลังจากตรัสรู้แล้วได้แสดงธรรมสั่งสอน
ประชาชนอยู่ 45 พรรษา แม้ว่า พระพุทธองค์จะเสด็จไปในที่ต่าง ๆ ด้วยความ
ยากลำบาก

การแสดงความเคารพต่อพระพุทธเจ้ากระทำได้โดย

1. มีความศรัทธาต่อพระพุทธเจ้าอย่างมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง
2. ตั้งใจปฏิบัติตามคำสั่งสอนให้เต็มความสามารถ
3. กราบไหว้ด้วยเบญจางคประดิษฐ์
4. แสดงความเคารพต่อปูชนียสถานอย่างเหมาะสม

2. พระธรรมคุณ คือคุณของพระธรรมซึ่งเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พระธรรมเป็น
เครื่องชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และพระธรรมทรงไว้ซึ่งความเที่ยงตรง ซึ่งจะได้ผล
ตามที่เรปฏิบัติ พระธรรมมีคุณโดยย่อ 2 ประการ คือ

1. พระธรรมย่อมรักษาผู้ปฏิบัติไม่ให้ตกไปสู่ความชั่ว
2. พระธรรมเป็นสังขารย่อมให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติตนตามที่ปฏิบัติ

การแสดงความเคารพต่อพระธรรมทำได้โดย

1. ตั้งใจศึกษาเรียนรู้พระธรรมให้ถูกต้องตามความเป็นจริง
2. ตั้งใจปฏิบัติตามคำสั่งสอนด้วยกาย วาจา ใจ อยู่เสมอ
3. ช่วยกันเผยแผ่พระธรรมให้แพร่หลายด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การอบรม การสนทนา พิมพ์หนังสือแจก
4. สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาและการปฏิบัติธรรม
5. ตั้งใจฟังธรรมอย่างเคารพ เช่น ไม่นั่งหลับ ไม่นั่งคุย ไม่ฟังซำ
6. วางหนังสือเกี่ยวกับธรรมะในที่สูงและมีความเหมาะสม
7. แม้ประสบปัญหาชีวิตก็ไม่ทอดทิ้งพระธรรม

8. พระสังฆคุณ คือ คุณของพระสงฆ์ ซึ่งมีคุณโดยย่อ 2 ประการ ได้แก่

1. เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าและสอนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามด้วย
2. เป็นศาสนทายาทสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาจนตราบเท่าทุกวันนี้

การแสดงความเคารพต่อพระสงฆ์กระทำโดย

1. แสดงความเคารพ โดยการกราบหรือไหว้ด้วยความนอบน้อม
2. ถวายปัจจัยตามกำลังศรัทธา

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

1. ตัวแทนนักเรียนอาสาออกมาเรียงลำดับแถบประโยคบทสวดมนต์ทีละแผ่น
2. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาถึงความหมายของบทสวดมนต์ จากแถบประโยค

แล้วร่วมกันสรุปว่า พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมเรียกว่า พระรัตนตรัย

3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง พระรัตนตรัย

ขั้นสอน

1. นักเรียนรับบทเรียนโปรแกรม เรื่อง พระรัตนตรัย เน้นให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์
2. นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และคำแนะนำในการใช้บทเรียนโปรแกรม
3. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรม
4. ในขณะที่นักเรียนเรียนบทเรียนโปรแกรม ครูคอยให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการ

ความช่วยเหลือ

5. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรมเสร็จแล้วให้นักเรียนตรวจดูคำตอบใน

เฉลย

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาสรุปเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของพระรัตนตรัย รวมทั้งการแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย เป็นแผนภูมิบนกระดาน

ขั้นวัดผล

1. นักเรียนทำกิจกรรมในบทเรียนโปรแกรม
2. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

5. สื่อและอุปกรณ์

- แถบประโยคบทสวดมนต์

- บทเรียนโปรแกรม

6. การประเมินผล

1. สังเกต

- พฤติกรรมนักเรียนขณะเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม - การตอบคำถามของนักเรียน

2. ตรวจ

- บทเรียนโปรแกรม

- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

ภาคผนวก

บทสวดมนต์

อรหัง สัมมา สัมพุทโธ ภควา พุทธัง ภควันตัง อภิวาเทมิ

(พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์ คับเพ็งกิเลส เพ็งทุกข์สิ้นเชิง)

พุทธีัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ

(ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน) (กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ชัมโม

(พระธรรม เป็นคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ครัสใจไว้ดีแล้ว)

ชัมมัง นะมัสสามิ

(ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม) (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ

(พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว)

สังฆัง นะมามิ

(ข้าพเจ้าขอไหว้พระสงฆ์) (กราบ)

ภาคผนวก ง

บทเรียนโปรแกรมที่มีภาพการ์ตูนประกอบ

บทเรียนโปรแกรมประกอบภาพการ์ตูน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

เล่มที่ 1 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

โดย นางสาวลัคนา ตุงกะสมิต
สาขาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทเรียน โปรแกรม

เล่มที่ 1

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยตั้งแต่ในราชอาณาจักรจนถึงปัจจุบัน พระพุทธศาสนากับชาติไทยมีความสัมพันธ์กันในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนโดยใช้บทเรียน โปรแกรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาแล้ว นักเรียนสามารถ

- 1.บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้
- 2.บอกเหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยได้
- 3.บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยได้
- 4.ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 8 ข้อ ใน 10 ข้อ

วิธีใช้บ้านเรียม ไพรแควม

1. นำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วตรวจผล
กับเฉลยหน้าถัดไป
2. ศึกษาบทเรียนที่เนื้อหาใหม่เข้าใจ
3. ทบทวนตามใบแต่ละหน้าโดยมีตนเองใน
ห้องว่างที่เว้นไว้แล้วตรวจคำตอบหน้าถัดไป
4. นำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วตรวจผล
กับเฉลยหน้าถัดไป

อ่านให้เข้าใจก่อน
ลงมือทำนะ

ที่สำคัญ
ต้องฝึกตั้งข้อถามเอง
นะละ

แบบทดสอบก่อนเรียน

วิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

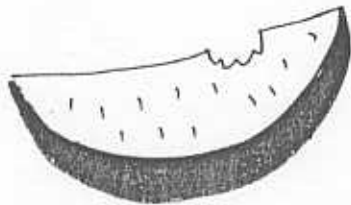
หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. ทุกข้อเป็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา ยกเว้นข้อใด
- ก. สร้างความสามัคคีในการป้องกันประเทศ
- ข. เป็นต้นกำเนิดศิลปวัฒนธรรม
- ค. สร้างสังคมไทยให้มีความสงบสุข
- ง. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

2. บุคคลในข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด
- ก. โบเตย กล่าวว่าวรรณกรรมไทยทุกเรื่องมีอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา
- ข. โบตาต กล่าวว่าวัฒนธรรมไทยมีบ่อเกิดมาจากพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่
- ค. โบทอง กล่าวว่าพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานได้นำมานาบาติเข้ามาในประเทศไทย
- ง. โบตาต กล่าวว่าวัฒนธรรมด้านภาษาและศิลปะนั้นที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา

3. ข้อใดมิใช่อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อศิลปไทย
 - ก. ภาพพุทธประวัติ
 - ข. ปราสาทหินพนมรุ้ง
 - ค. เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์
 - ง. พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย
4. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภูมินิสัยของคนไทยในข้อใดที่ส่งผลให้ไทยไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติอื่น
 - ก. มีความอดทน
 - ข. มีความเมตตากรุณา
 - ค. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน
 - ง. มีความรักในความเป็นอิสระ

5. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลที่พระพุทธศาสนา
เป็นศาสนาประจำชาติ

ก. พระพุทธศาสนามีบทบาทกับวิถีชีวิต
ของคนไทย

ข. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ
ได้เคียงไทย

ค. พระพุทธศาสนาสอดคล้องกับลักษณะ
นิสัยของคนไทย

ง. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของ
ประเพณีวัฒนธรรมไทย

8. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อ
สังคมไทยในแง่ใด

ก. ช่วยชี้แนะทางแห่งความสุข

ข. ทำให้คนไทยทุกชนชั้นอยู่

ค. ป้องกันการเกิดสงคราม

ง. สร้างสังคมไทยให้เป็น
อันหนึ่งอันเดียว

6. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ

ก. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของ
ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย

ข. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องทำดี
ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ค. พระพุทธศาสนาทำให้มีความฉลาด

ง. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องกรรม

ทบทวนอีกครั้ง
ก่อนดูเฉลยนะครับ

9. ทศพิธราชธรรมเป็นหลักธรรมที่เหมาะสม
อย่างยิ่งสำหรับใคร

ก. เทล่แสนบดิน

ข. ข้าราชการ

ค. ผู้นำทางทหาร

ง. พระมหากษัตริย์

7. ประเพณีและพิธีกรรมที่ได้รับอิทธิพล
จากพระพุทธศาสนา ช่วยพัฒนาตนเอง
สังคมและประเทศชาติได้อย่างไร

ก. ทำให้เกิดความรู้สึกรักพวกพ้อง

ข. ทำให้คนไทยมีความเป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกัน

ค. ทำให้มีระเบียบแบบแผนใน
การดำเนินชีวิต

ง. ทำให้คนไทยมีระเบียบ สามัคคี และ
คิดทำในสิ่งที่ดีงาม

10. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อ
สังคมไทยในแง่ใด

ก. ช่วยชี้แนะทางแห่งความสุข

ข. ทำให้คนไทยทุกชนชั้นอยู่

ค. ป้องกันการเกิดสงคราม

ง. สร้างสังคมไทยให้เป็น
อันหนึ่งอันเดียว

เฉลย

1. ก 2. ข 3. ข 4. ง 5. ข
6. ก 7. ง 8. ง 9. ง 10. ง

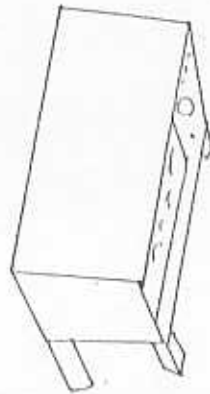

ได้คะแนนน้อยไม่เป็นไร
แก้ตัวใหม่หลังอ่านจบ

หลานปู่จะ กำลังดูอะไรอยู่
หน้าทีวีขวดเขียว

หนูกำลังสงสัยที่โทรทัศน์เค้าบอกว่า
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของเรา
ตั้งแต่เมื่อ ไหร่ละ

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ นับตั้งแต่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี นະหลาบ
พุทธศาสนิกชนต่างมุ่งมั่นในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา โดยปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า
ด้วยความเลื่อมใส จึงทำให้พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน จะ

แล้วพระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไร
ทำไมจึงเป็นศาสนาประจำชาติของเราได้ละ

คำถาม 1

ประเทศไทยรับเอาพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติตั้งแต่สมัย.....

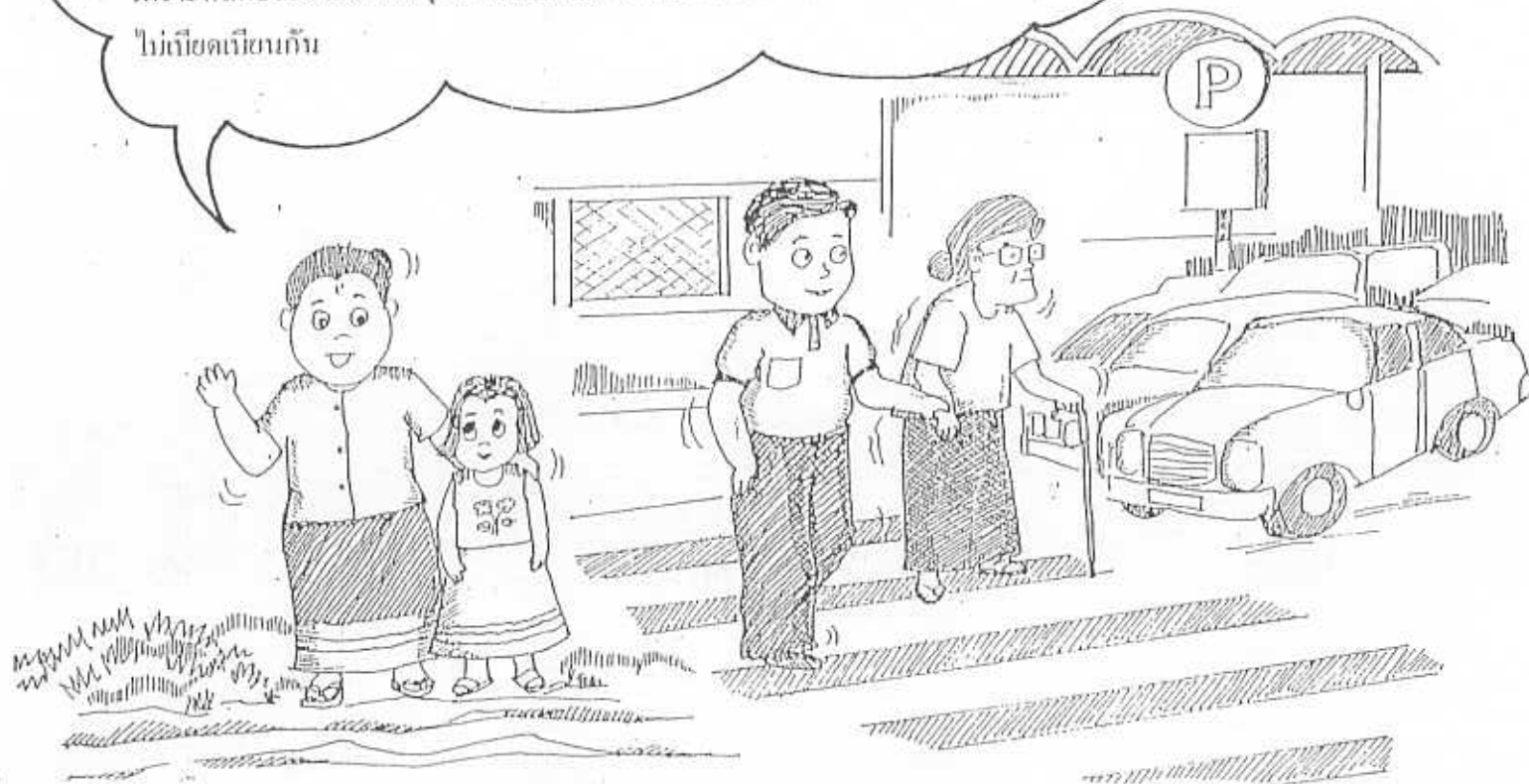

เฉลยคำถาม 1

- กรุงสุโนทัย

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา มีมากมายเลยนะ เช่น

ข้อที่ 1. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คนไทย
เพราะหลักการของพระพุทธศาสนาสอนให้คนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตาปราณีต่อกัน
ไม่เบียดเบียนกัน

คำถาม 2

หลักการของพระพุทธศาสนาสอนให้คนไทย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มี.....ต่อกัน
ไม่เบียดเบียนกัน เพราะพระพุทธศาสนาเป็น.....จิตใจของคนไทย

เฉลยคำถาม 2

- เมตตาปราณี
- ชุมนรรม

ข้อที่ 2. พระพุทธศาสนาเป็นต้นกำเนิดถือปฏิบัติธรรมและจริยธรรม จะ จาก
หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาทำให้เกิดจิตกรรมฝานั่งเพียรรักษาคำสอนของพระขงที่
เรื่องชาดกต่าง ๆ ทำให้เกิดวรรณกรรมของไทยหลายเรื่อง การกราบไหว้และประเพณีต่าง ๆ
ที่เกี่ยวกับ การเกิดการตายของคนไทยสมัยไทย ที่มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น

ภาพรวม 3

จิตกรรมฝานั่ง วรรณกรรมของไทย ประเพณีต่าง ๆของไทยมีรากฐานมาจาก.....

เฉลยคำถาม 3

- พระพุทธเจ้าสนา

พลิกหน้าต่อไปเลยครับ

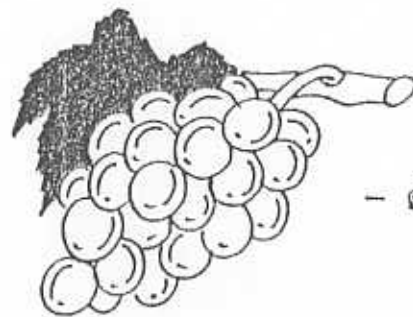
ข้อที่ 3. พระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จะ
 พระพุทธศาสนาได้วางหลักในการดำเนินชีวิตไว้ 3 ขั้นคือ
 ขั้นที่ 1 ให้พึ่งตนเองทางสังคม ให้สามารถอยู่ได้อย่างเป็นสุข
 ขั้นที่ 2 ให้มีคุณธรรมโดยเห็นความสุขด้านจิตใจ
 ขั้นที่ 3 ถิ่นให้เห็นประโยชน์ของธรรมะ โดยละเลิกจากสิ่งที่ไม่ดีเกิดความทุกข์
 ซึ่งแนวทางนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติตามสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาพที่ 4

การพึ่งตนเอง การมีคุณธรรม และการละเลิกจากสิ่งที่ไม่ดีเกิดความทุกข์ คือ
 แนวทางหรือหลักในการ.....ของพระพุทธศาสนา

เฉลยคำถาม 4

- ตำเนินขี้วิต

และข้อที่ 4. พระพุทธศาสนาเผยแผ่ธรรมให้มีความสงบสุข พระพุทธศาสนาสอนให้รู้ว่า
ในโลกนี้ไม่มีอะไรจะคงสภาพเดิมอยู่ได้ตลอดไป เมื่อมีเกิดแล้วก็ต้องดับ จึงทำให้คนไทยต้องรู้จัก
“ทำใจได้” แม้จะเลวร้ายปานใดก็ตามที่พร้อมจะให้อภัย จนทำให้เกิดคำพูดติดปากคนไทยว่า
“ไม่ว่าไร” ซึ่งจะช่วยให้จิตใจสงบสุข จนประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นภูมิสงบร่มเย็น

อ้อหนูเข้าใจแล้วละ
ว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญ
ต่อชาติไทยของเรา

คำถาม 5

คนไทยรู้จัก "ทำใจได้" และพร้อมที่จะให้อภัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักคำสอนของ.....
จึงทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็น.....

เฉลยคำถาม 5

- พระพุทธศาสนา
- เมืองแห่งรอยยิ้ม

ภาพที่ 6

มรยาทของไทยได้รับการพัฒนามาจาก การกราบ การรู้จักอ่อนน้อม
 รู้จัก.....จึงเป็นแหล่งปฏิบัติ ในหมู่.....

เจตยคำถาม 6

- การไหว้
- อ่อนน้อมถ่อมตน
- พระสงฆ์

ทำผิดไม่เป็นไร
พลิกหน้าต่อไปเลยเพื่อน

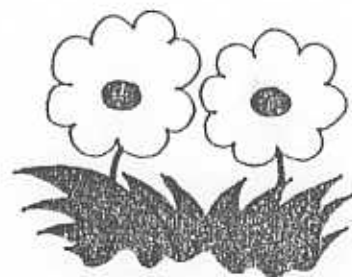
2. พระพุทธศาสนากับความเชื่อ พระพุทธศาสนาได้ก่อให้เกิดความเชื่อ
และแนวทางชีวิตให้แก่คนไทย เช่น ความเชื่อเรื่องกรรมและผลของกรรม
การเชื่อว่า ต้นเหตุของความดีและความชั่วมาจากการควบคุมและไม่ควบคุม
ความโลภ ความโกรธ และความหลง เป็นต้น

คำถาม 7

คนไทยมีความเชื่อเรื่องกรรมและผลของกรรมตามหลักความเชื่อใดบ้าง.....

เฉลยคำถาม 7

- พระพุทธศาสนา

3. พระพุทธศาสนากับความร่วมมือ จ๊ะ พระพุทธศาสนาสอนในเรื่อง
ความกตัญญูมา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำให้เกิดระบอบแรงงานที่ร่วมมือกัน

ใจจะ เก่งมาก

เช่น การดำนา เก็บข้าว ปลูกบ้าน การพัฒนาท้องถิ่น ใจนี้จะ

คำถาม 8

การที่คนไทยเกิดระบอบแรงงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรงกัน เนื่องจากพระพุทธศาสนา
สอนในเรื่อง.....

เฉลยคำถาม 8

- ความเมตตา กรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

เห็นไหมง่ายนิดเดียว

4. พระพุทธศาสนาเกี่ยวกับวรรณกรรมและศิลปะกรรม พระพุทธศาสนาทำให้เกิดวรรณกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้เค้าโครงเรื่องมาจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เหนือนี้จะมีอะไรบ้าง

ใช่ ไตรภูมิพระร่วง ทศชาติชาดก มหาชาติคำหลวง มีค่ะ

ใช่ค่ะ นอกจากนี้ ด้านศิลปกรรม เช่น
ภาพวาดตามฝาผนังโบสถ์ วิหาร
ตามวัดวาอารามต่าง ๆ ค่ะ

คำถาม ๑

ไตรภูมิพระร่วง ทศชาติชาดก มหาชาติคำหลวง เป็น.....ที่มีรากฐานมาจาก

เฉลยคำถาม 9

- พระพุทธศาสนา

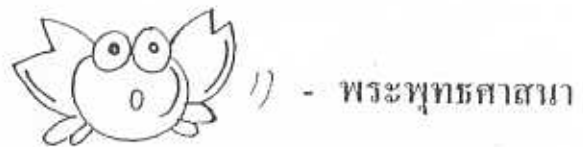
ทำบุญไว้ไหน
พลิกหน้าต่อไปเลยละ

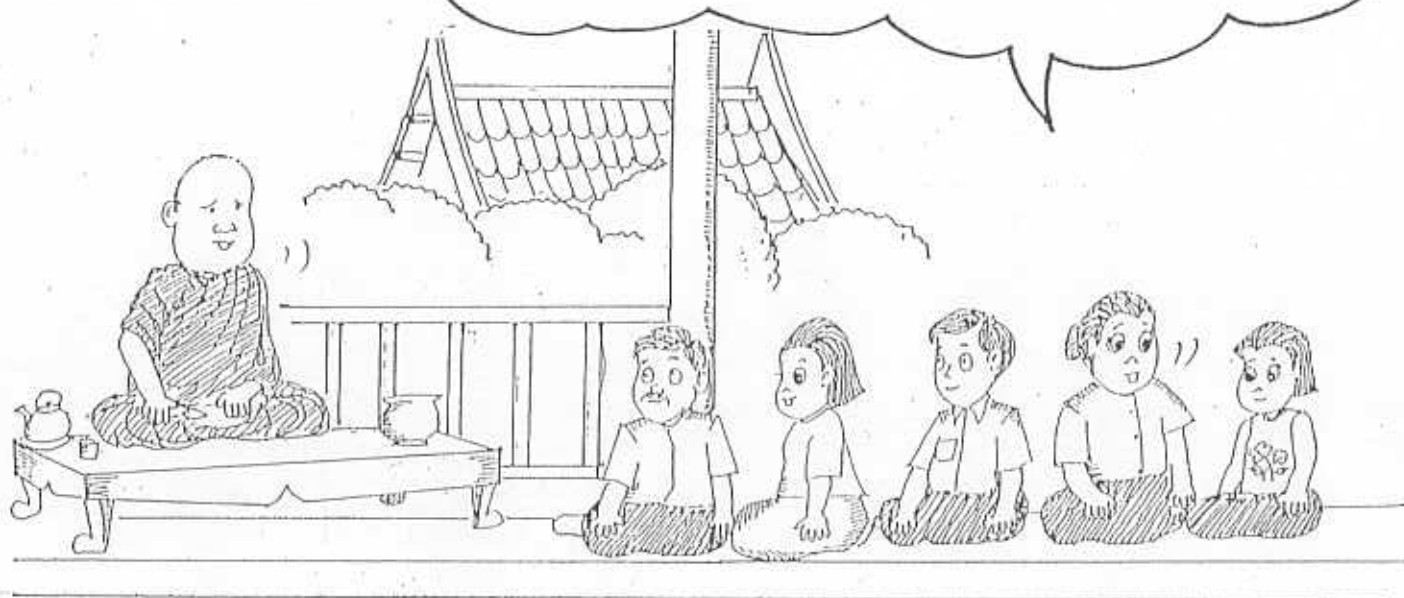
คำถาม 10

การบวชเรียน ประเพณีชักพระ เข้าพรรษา ฯลฯ เป็นประเพณีที่สืบทอดมาจาก.....

เฉลยคำถาม 10

6. บทบาทของวัดกับชีวิตของคนไทย วัดในพระพุทธศาสนาเป็นสถานสงเคราะห์
สถานพยาบาล เป็นสถานที่ทำกุฏิบ้านนาพรุประสังสรรค์ เป็นสถานที่จัดงานเทศกาล
เป็นที่ประชุมของหมู่บ้าน และเป็นที่ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา จ๊ะ

คำถาม 11

นอกจากวัดจะมีบทบาทกับชีวิตคนไทย เช่น เป็นสถานสงเคราะห์ สถานพยาบาล

.....

.....

.....

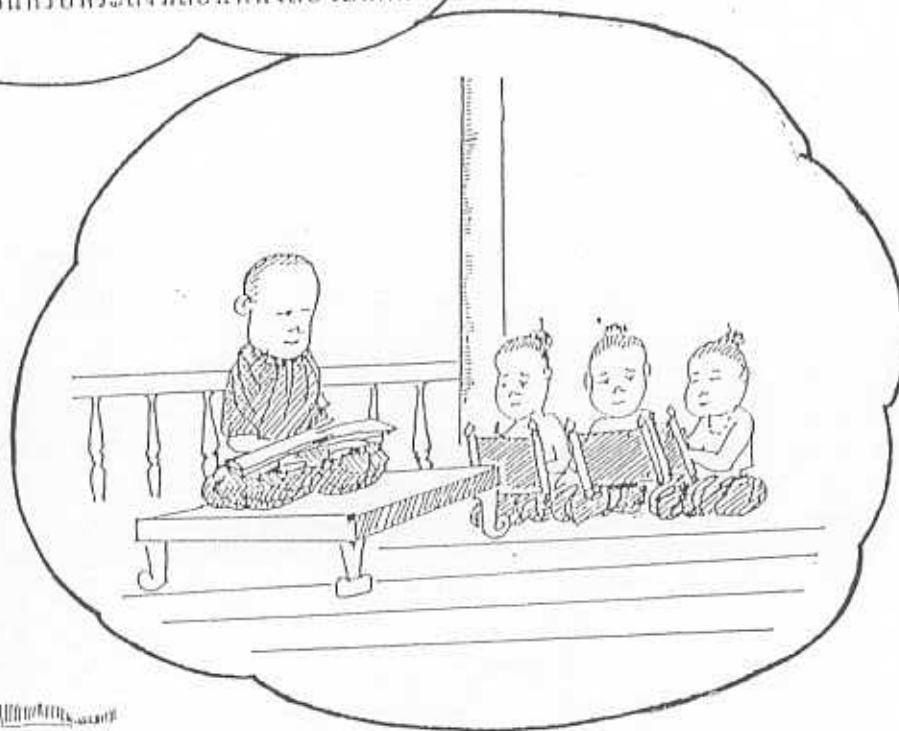
.....

เฉลยคำถาม 11

- สถานที่ขานบ้านมาพบปะสังสรรค์
- เป็นสถานที่จัดงานเทศกาล
- เป็นที่ประชุมของหมู่บ้าน
- เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา..

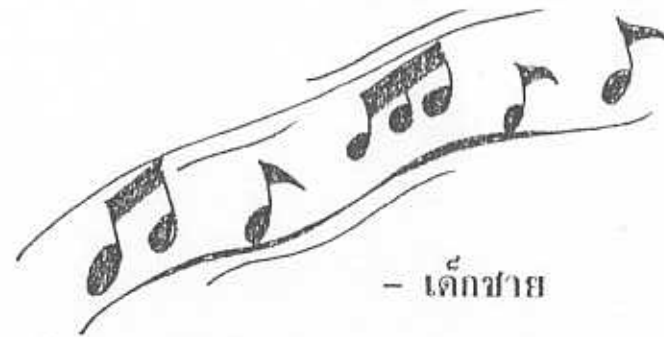
7. พระพุทธศาสนากับการศึกษา ในสมัยโบราณให้วัดเป็นสถานที่ให้
การศึกษาแก่เด็กชาย ในปัจจุบัน วัดยังเป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน และ
ยังมีพระสงฆ์ให้ความอุปถัมภ์แก่โรงเรียนหรือพระสงฆ์สอนหนังสือ เป็นต้น

คำถาม 12

ในสมัยโบราณผู้ที่มิได้ศรัทธาได้เข้ามาอ่านเวทมนต์.....

เฉลยคำถาม 12

- เด็กชาย

นอกจากนี้ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย มีดังนี้ จะ

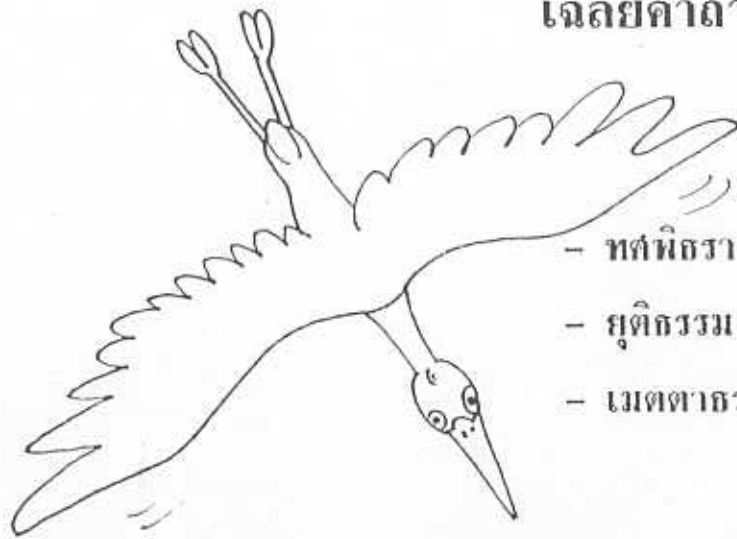
1. พระพุทธศาสนาแบบเถรวาทกับการปกครองของไทย พระมหากษัตริย์ไทย
ได้นำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นหลักในการปกครองคือ ทศพิธราชธรรม
ซึ่งทำช่วยให้พระมหากษัตริย์ มีความยุติธรรมและเมตตาธรรม

คำถาม 13

พระมหากษัตริย์ไทยหลัก.....ในการปกครอง ซึ่งทำให้ราษฎรมี
ความสงบสุขเพราะพระมหากษัตริย์มีความ.....และ.....

เฉลยคำถาม 13

- ทศพิธราชธรรม
- ยุติธรรม
- เมตตาธรรม

2. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือและหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสอนเน้นให้บุคคลในชาติเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน อดตาปรานีกัน จึงทำให้คนไทยมีความสามัคคีกัน

คำถาม 14

หลักคำสอนของ.....ทำให้คนไทยเกิดความรักความสามัคคีต่อกันจึงดี
ได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็น.....จิตใจ

เฉลยคำถาม 14

- พระพุทธศาสนา
- ชุมชนรวม

คำถาม 15

หลักคำสอนของ.....สอดคล้องกับลักษณะนิสัยของคนไทยคือ 1.....

2.....

3.....

เฉลยคำถาม 15

- พระพุทธศาสนา

1. ชอบอิสระ
2. ชอบความสะดวก
3. ไม่ชอบรุกรานใคร

เมตตาปรานีต่อกัน

ทำผิดไม่เป็นไร
หลักหน้าต่อไปเลยเพื่อน

4. พระพุทธศาสนาสร้างสังคมไทยให้มีความสุข พระพุทธศาสนาสอนว่า
ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีจริงแน่นอน มันเกิด เปลี่ยนแปลงและดับสลาย ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดทุกข์
ถ้าปล่อยวางเสียได้จิตใจจะไม่เป็นทุกข์ สังคมไทยจึงมีความสุข จะ

ที่นี่หลานเข้าใจความสำคัญของ
พระพุทธศาสนาชัดเจนขึ้นมีก็จะ

เข้าใจละเอียดลึกซึ้งมากเลยทีเดียว
ขอพระคุณคุณป้ามาแนะนำ
ข้อปฏิบัติให้ฟังอย่างละเอียด

คำถาม 16

คนไทยรู้จักปล่อยวาง ถึงที่ทำให้เกิด สังคมไทยจึงมีความสุข..... เพราะ
หลักคำสอนของ.....

เฉลยคำถาม 16

- ทุกข์
- สงบสุข
- พระพุทธศาสนา

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดานคำตอบ

1. บุคคลในข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด ก. โบเชก กล่าวว่าวรรณกรรมไทยทุกเรื่องมีอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา ข. โบตาล กล่าวว่าวัฒนธรรมไทยมีบ่อเกิดมาจากพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ค. โบตอง กล่าวว่าพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายานได้นำภาษาบาลีเข้ามาในประเทศไทย ง. โบตาล กล่าวว่าวัฒนธรรมด้านภาษาและศิลปะเท่านั้นที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา	2. ทุกข้อเป็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา ยกเว้นข้อใด ก. สร้างความสามัคคีในการป้องกันประเทศ ข. เป็นต้นกำเนิดศิลปวัฒนธรรม ค. สร้างสังคมไทยให้มีความสุข ง. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต 4. ข้อใดมิใช่เหตุผลที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ก. พระพุทธศาสนามีบทบาทกับวิถีชีวิตของคนไทย ข. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ค. พระพุทธศาสนาสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของคนไทย ง. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของประเพณีวัฒนธรรมไทย	3. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่ออุปนิสัยของคนไทยในข้อใดที่ส่งผลให้ไทยไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของชาติอื่น ก. มีความอดทน ข. มีความเมตตากรุณา ค. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ง. มีความรักในความเป็นอิสระ 5. ประเพณีและพิธีกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา ช่วยพัฒนาตนเองสังคมและประเทศชาติได้อย่างไร ก. ทำให้เกิดความรู้สึกรักพวกพ้อง ข. ทำให้คนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ค. ทำให้มีระเบียบแบบแผนในการดำเนินชีวิต ง. ทำให้คนมีระเบียบ สามัคคี และคิดทำในสิ่งที่ดีงาม

6. ข้อใดไม่ใช่อิทธิพลของพระพุทธศาสนา
ที่มีต่อศิลปของไทย

- ก. ภาพพุทธประวัติ
- ข. ปราสาทหินพนมรุ้ง
- ค. เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์
- ง. พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย

9. พระพุทธศาสนาสอนว่าสังคมไทยจะ
มีความสงบสุขเกิดขึ้นได้ถ้าผู้คนกระทำ
สิ่งใด

- ก. ประกอบอาชีพสุจริต
- ข. นับถือพระพุทธศาสนา
- ค. ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน
- ง. มีความเมตตากรุณาต่อกัน

7. ทศพิธราชธรรมเป็นหลักธรรมที่เหมาะสม
อย่างยิ่งสำหรับใคร

- ก. เหล่าเสนาบดี
- ข. ข้าราชการ
- ค. ผู้นำทางทหาร
- ง. พระมหากษัตริย์

8. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อ

- สังคมไทยในแง่ใด
- ก. ช่วยชี้แนะทางแห่งความสุข
- ข. ทำให้คนมีทุกข์น้อยลง
- ค. ป้องกันการเกิดสงคราม
- ง. สร้างสังคมไทยให้เป็น
อันหนึ่งอันเดียวกัน

ไม่ยากเลย
นะครับ

10. ข้อใดเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้
พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ

- ก. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของ
ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย
- ข. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องทำดี
ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. พระพุทธศาสนาทำให้มีความฉลาด
- ง. พระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อเรื่องกรรม

เฉลย

1. ข 2. ก 3. ง 4. ข 5. ง
6. ข 7. ง 8. ง 9. ง 10. ก

บทเรียน โปรแกรมประกอบภาพการ์ตูน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

เล่มที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ

โดย นางสาวลัทธนา ชุงกะสมบัติ
สาขาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาลัทธิคุณธรรม

บทเรียนโปงแกวม

เล่มที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ

สาระสำคัญ

การศึกษาศุทธประวัติอย่างถ่องแท้ จะช่วยให้เข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจนและสัมมาทิฏฐิ 4 มีความสำคัญต่อชาวพุทธ ช่วยให้อำนาจ
พุทธประวัติได้ดีขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความสำคัญถึงสมาธิ 4 และเข้าใจพุทธประวัติ ดังนี้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความสำคัญของสมาธิ 4 ได้	2. บอกความหมายของคำว่า "สมาธิ 4" ได้
3. สรุปพระพุทธประวัติได้อย่างถูกต้องชัดเจน	4. นำแบบทดสอบหลังเรียนได้ถูกต้องอย่างน้อย 80%

วิธีใช้ยานเรือน ไพรแอม

1. นำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วตรวจสอบ
กับเฉลยหน้าถัดไป
2. ศึกษาบทเรียนที่ละหน้าให้เข้าใจ
3. สอบคำถามในแต่ละหน้าโดยเขียนลงใน
ช่องว่างที่เว้นไว้แล้วตรวจสอบคำตอบหน้าถัดไป
4. นำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วตรวจสอบ
กับเฉลยหน้าถัดไป

อ่านให้เข้าใจก่อน
ครท้อทำนะละ

ที่สำคัญ
ต้องฝึกดีต่อตนเอง
นะละ

แบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

หน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา

เรื่อง พุทธประวัติ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ก ง ที่เห็นว่าถูกต้องข้อเดียว ในกระดาษคำตอบ

1. สังเวชนียสถาน 4 หมายถึงข้อใด

- ก. สถานที่ก่อให้เกิดความสงบ
- ข. สถานที่ก่อให้เกิดความสบาย
- ค. สถานที่ก่อให้เกิดความสลดใจ
- ง. สถานที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน

2. ข้อใดกล่าวถึงสังเวชนียสถาน 4

- ได้ถูกต้องที่สุด
- ก. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์
- ข. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระธรรม
- ค. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า
- ง. เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระรัตนตรัย

3. ข้อใดมิใช่ความสำคัญของ

สังเวชนียสถาน 4

- ก. สถานที่ที่พระพุทธเจ้าแสดงปฐมเทศนา
- ข. สถานที่ที่พระพุทธเจ้าเรียนรู้พระธรรม
- ค. สถานที่ที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน
- ง. สถานที่ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้

4. ปาฏิหาริย์ฝนถล่มทวยวันหรือสารนาถ

มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า

- อย่างไร
- ก. เป็นสถานที่ประสูติ
- ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้
- ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา
- ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน

5. พุทธศาสนามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับ

- พระพุทธเจ้าอย่างไร
- ก. เป็นที่ประสูติ ข. เป็นที่ตรัสรู้
- ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา
- ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน

6. สวนอุมพินันทวันมีความสำคัญเกี่ยวกับ

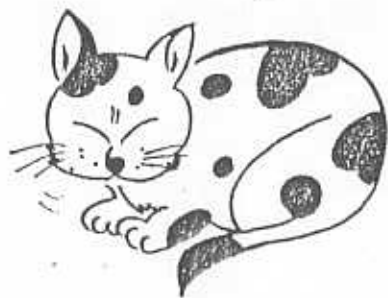
พระพุทธเจ้าอย่างไร

- ก. เป็นสถานที่ประสูติ
- ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้
- ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา
- ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน

7. ป่าไม้สาละหรือสาละวโนทยาน มี
ความสำคัญเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า
อย่างไร

- ก. เป็นสถานที่ประสูติ
- ข. เป็นสถานที่ตรัสรู้
- ค. เป็นสถานที่แสดงปฐมเทศนา
- ง. เป็นสถานที่ปรินิพพาน

เสร็จแล้วพลิก
ดูเฉลยเลยครับ

8. ข้อต่อไปนี้อันถูกต้องตามความจริงตาม
พุทธประวัติทุกข้อยกเว้นข้อใด

ก. เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรส
เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา

ข. เจ้าชายสิทธัตถะตัดสินใจออกบวช
เมื่อ พระมเหสีประสูติพระโอรส
ได้ 7 วัน

ค. พระราชบิดามีพระประสงค์ให้
เจ้าชาย สิทธัตถะครองราชย์สืบต่อ
จากพระองค์

ง. เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นทุกข์ที่เกิด
จากการเวียนว่ายตายเกิด จึงตัดสินใจ
ออกผนวช

9. ข้อใดคือตัวอย่างที่แสดงถึงความพยายาม
อันสูงส่งของเจ้าชายสิทธัตถะ

- ก. พยายามศึกษาหาความรู้จากสำนักต่างๆ
- ข. พยายามช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในความทุกข์
- ค. พยายามเลี้ยงดูพระราชมารดาด้วยความรัก
- ง. พยายามอย่างเต็มที่ในการที่จะ ให้บรรลุ
สัมโพธิญาณ

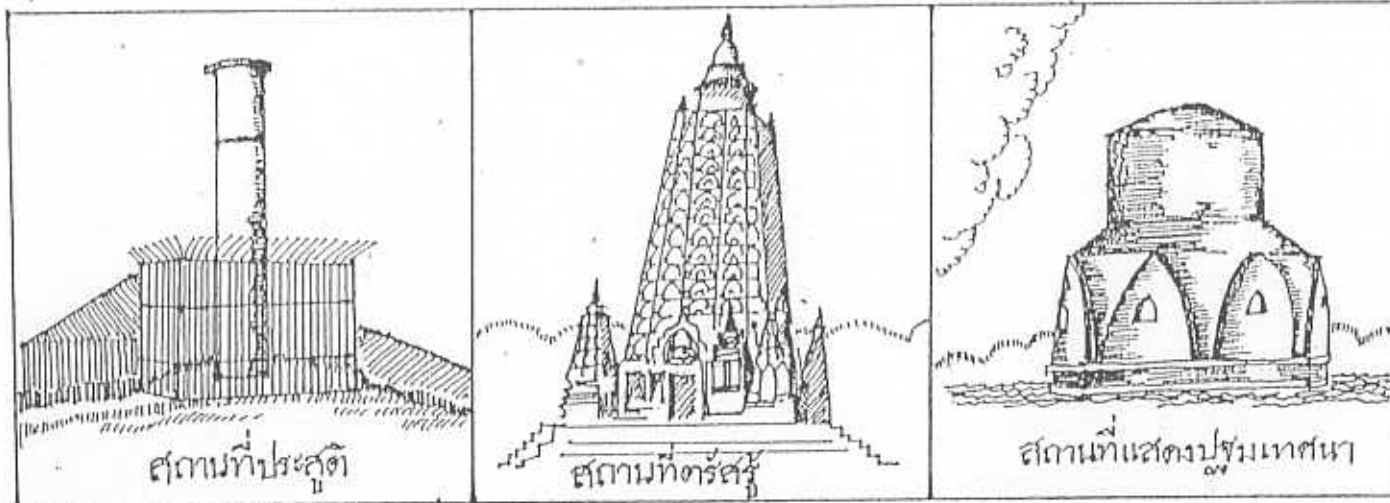
10. ถ้าเจ้าชายสิทธัตถะไม่เสด็จออกผนวช
ผลสรุปข้อใดน่าจะถูกต้องที่สุด
- ก. พระองค์จะได้เป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่
 - ข. ปิณธุวักกลีจะนับถือศาสนาพราหมณ์
 - ค. พระพุทธศาสนาจะไม่เกิดขึ้นในโลก
 - ง. ประเทศไทยจะไม่มีศาสนาประจำชาติ

เฉลย

1. ก 2. ก 3. ข 4. ก 5. ข
6. ก 7. ง 8. ข 9. ข 10. ก

ได้คะแนนน้อยไม่เป็นไร
เรายังไม่ได้เรียนเลยนี่นา

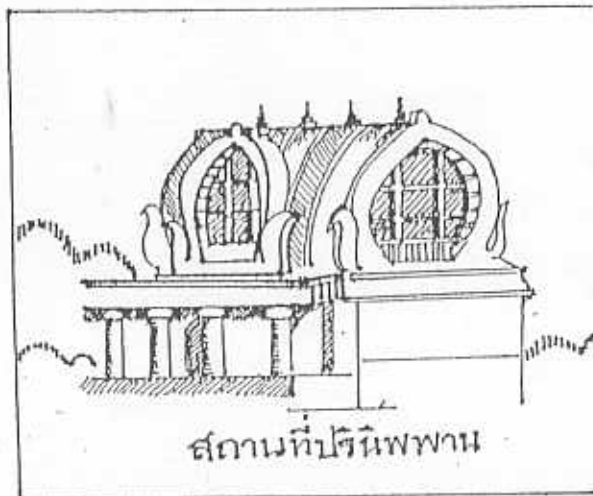
สังเวชนียสถาน 4

ก. ความหมายของสังเวชนียสถาน 4

สังเวชนียสถาน 4 หมายถึง สถานที่ที่ก่อให้เกิดความสังเวช 4 แห่ง ได้แก่

1. สถานที่ประสูติ
2. สถานที่ตรัสรู้
3. สถานที่ทรงแสดงธรรมครั้งแรก (ปฐมเทศนา)
4. สถานที่ปรินิพพาน

สถานที่ดังกล่าวมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ของพระพุทธศาสนา

คำถาม 1 สังเวชนียสถาน 4 หมายถึง..... ได้แก่ 1

2. 3. 4.

เฉลย 1

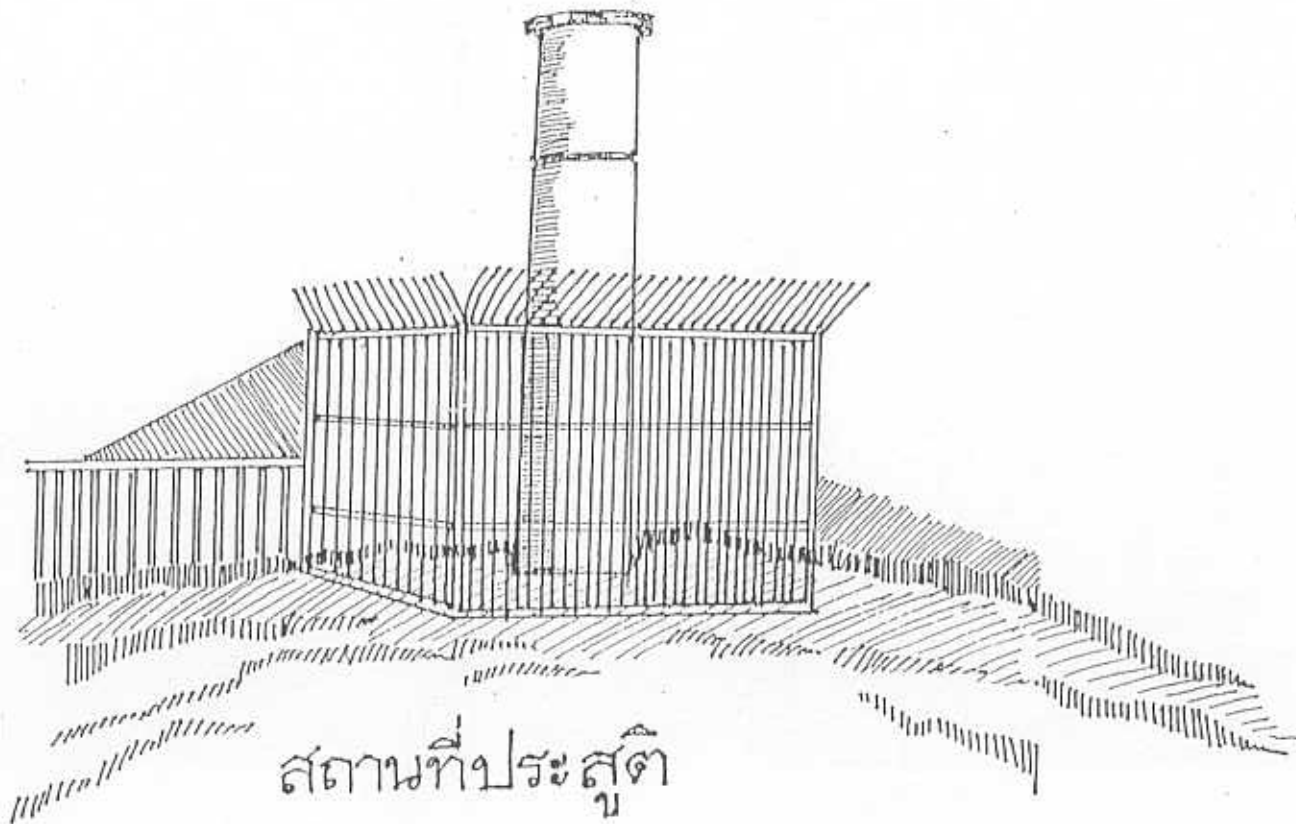
สังเขปนิคสถาน 4 หมายถึง สถานที่ก่อให้เกิดความสังเวช 4 แห่ง ได้แก่

1. สถานที่ประทุษ
2. สถานที่วิรุ
3. สถานที่ทรงแสดงธรรมครั้งแรก (ปฐมเทศนา)
4. สถานที่ปรีนิพพาน

เก่งมากละ

น. ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมสถาน 4

สถานที่ประสูติ

1. สถานที่ประสูติ

พระพุทธเจ้าประสูติ ณ สวนลุมพินีวัน ซึ่งอยู่ระหว่างแควนกรุงเทวทหะกับ
กรุงกบิลพัสดุ์ สถานที่แห่งนี้ ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศเนปาลในปัจจุบัน

คำถาม 2

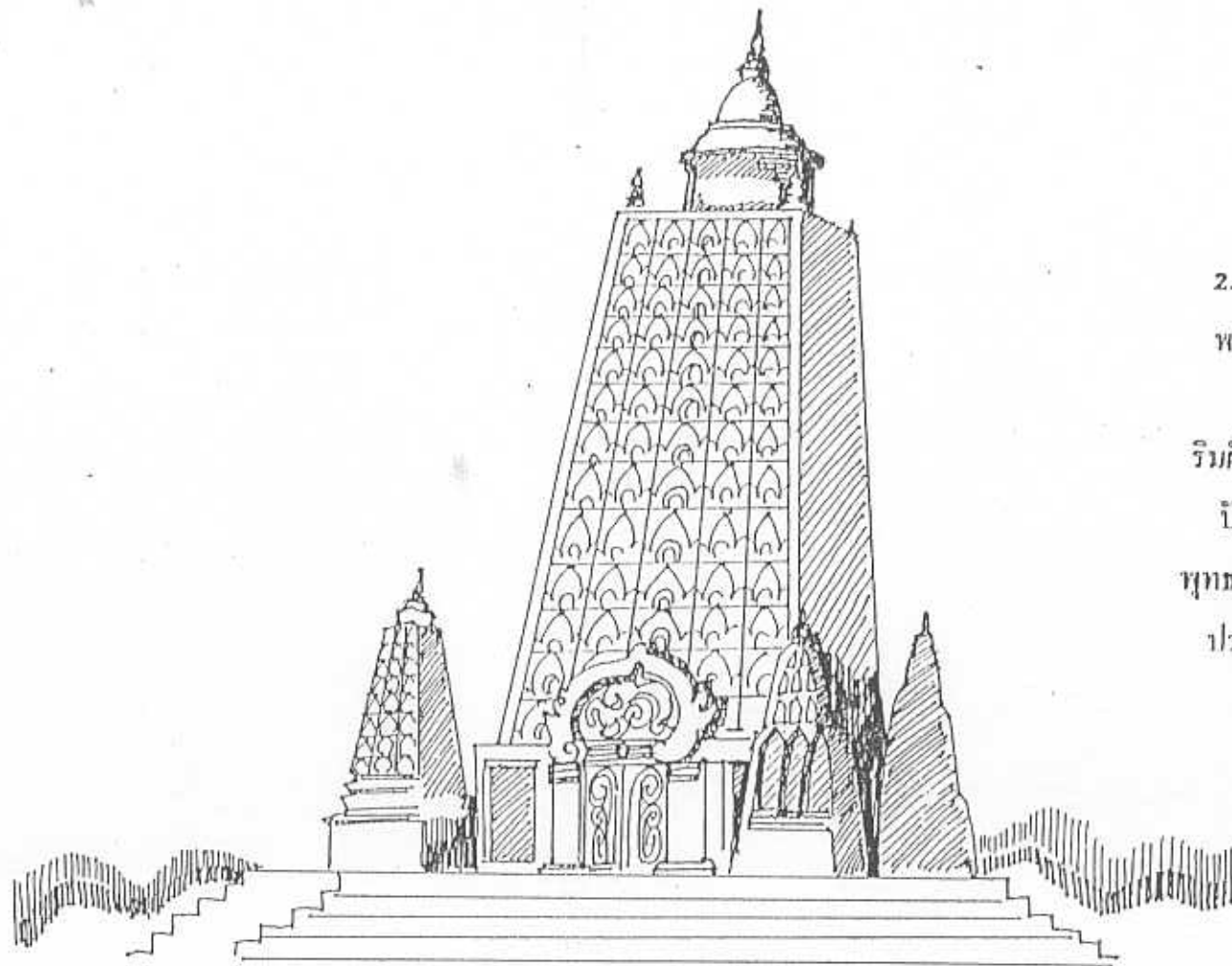
พระพุทธเจ้าทรงประสูติ ณปัจจุบันอยู่ในประเทศ.....

เฉลย 2

- สวนลุมพินีวัน
- แปปาล

สถานทีตริสรุ
บ

2. ดานที่ตริสรุ
พระพุทเจ้าตริสรุ
ได้นโห
ริมฝั่งแม่น้ำนเรฐวรา
ปัจจุบันเรียกว่า
พุทธกยา ในรัฐพิหาร
ประเทศอินเดีย

คำถาม 3

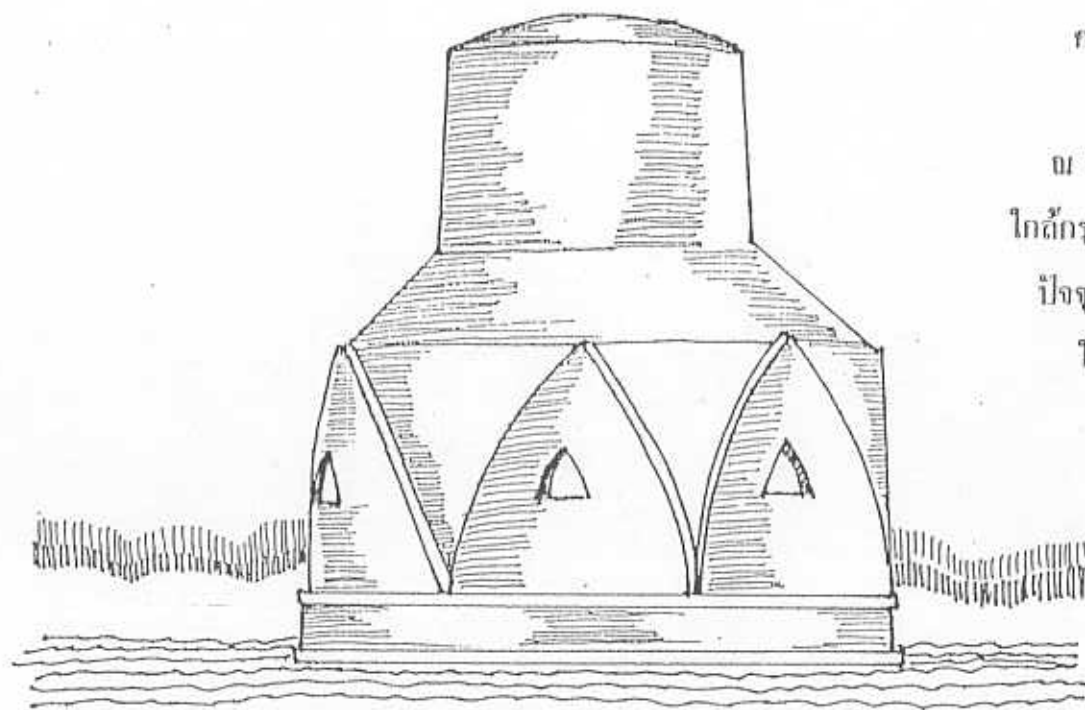
พระพุทเจ้าตริสรุได้น.....ริมฝั่งแม่น้ำ.....ปัจจุบันเรียกว่า.....

เฉลย 3

- โพรท
- เนรัญจวรา
- พุทธคยา

หลิกหน้าต่อไปเลตลรับ

สถานที่แสดงปฐุมเทศนา

3. สถานที่แสดงปฐมเทศนา

พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม

ครั้งแรก (ปฐมเทศนา)

แก่ปัญจวัคคีย์

ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

ใกล้กรุงพาราณสี สถานที่แห่งนี้

ปัจจุบันเรียกว่า สารนาถ

ในประเทศอินเดีย

คำถาม 4

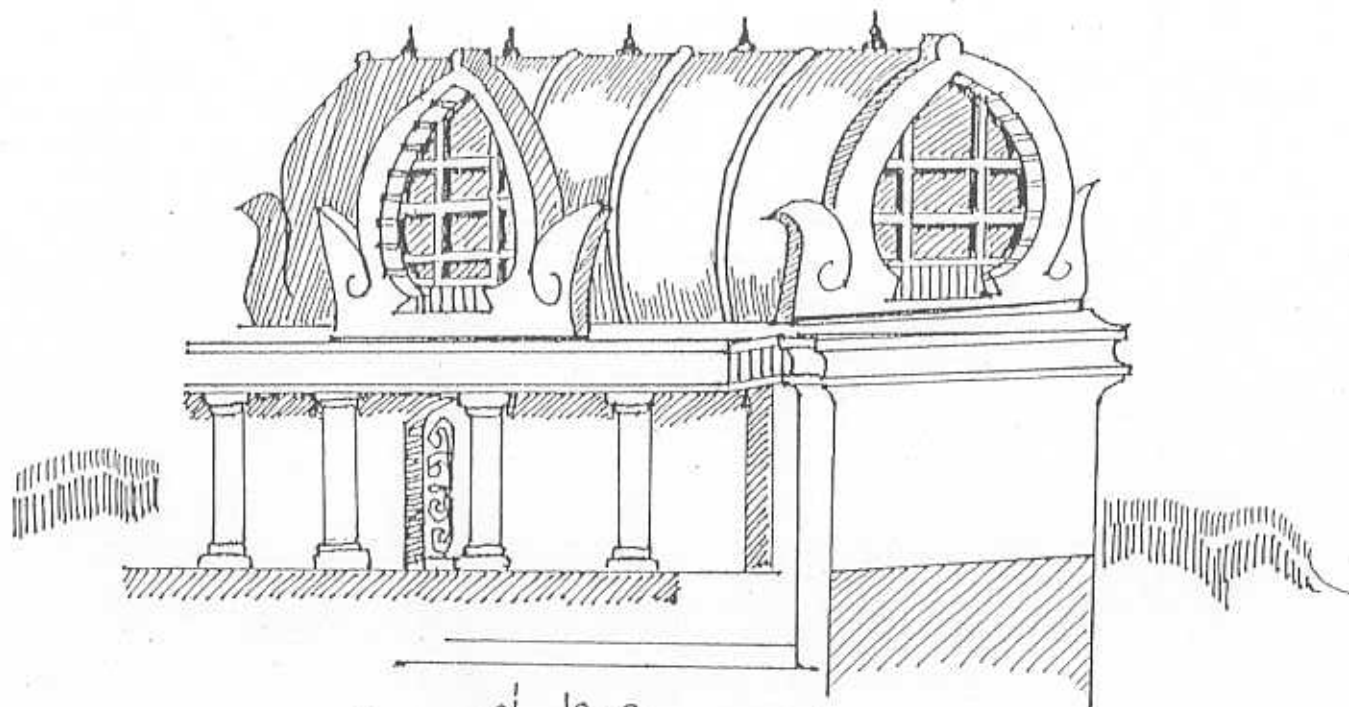
พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมครั้งแรกแก่.....ทรงแสดงที่.....
ปัจจุบันเรียกว่า.....อยู่ในประเทศ.....

เฉลย 4

- ปัญจวัคคีย์
- ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน
- สารนาถ
- ประเทศกีนเจีย

เก่งมากค่ะ

สถานที่ประดิษฐาน

4. สถานที่ประดิษฐาน

พระพุทธเจ้าเสด็จประดิษฐาน ณ ป่าไผ่สาละ ใกล้กรุงสุทวาร เมืองหลวง
ของแคว้นมัลลในประเทศอินเดีย

คำถาม 5 พระพุทธเจ้าเสด็จประดิษฐาน ที่.....ใกล้กรุง.....ประเทศ.....

เฉลย 5

- ป่าไม้สาละ
- กุสินารา
- อินทีย

สรุปพุทธประวัติ

1. การประสูติ พระพุทธเจ้า

เป็นศาสดาของศาสนาพุทธ

ทรงมีพระนามเดิมว่า

“เจ้าชายสิทหัตถะ”

เป็นพระราชโอรสของ

พระเจ้าสุทโธทนะ

กษัตริย์แห่งกรุงกบิลพัสดุ์กับ

พระนางสิริมหามายา พระราชบิดา

ของกษัตริย์ผู้ครองนครเทวทหะ

ประสูติเมื่อวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ

เดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 80 ปี

ณ สวนลุมพินีวัน

คำถาม 6

พระพุทธเจ้าทรงมีพระนามเดิมว่า.....

ทรงเป็นพระราชโอรสของ.....กับ.....

เฉลย 6

- เจ้าชายสีหขัตตะ
- พระเจ้าสุทโธทนะ
- พระนางสิริมหามายา

ไม้ฉากเลขไม้ไหมลั่น

หลังประสูติ พราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญ
ในการทำนายลักษณะได้พยากรณ์ว่า
ถ้าเจ้าชายสิทธัตถะอยู่ครองเรือนจะ
ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ ถ้า
เสด็จออกผนวชจะได้เป็นศาสดาเอก
ของโลก

หลังประสูติได้ 7 วันพระมารดาได้
สิ้นพระชนม์พระองค์จึงอยู่ในความ
อุปการะของพระนางโศภิตาโคตรมี
ผู้เป็นน้า

คำถาม 7

พราหมณ์ได้พยากรณ์ว่าถ้าเจ้าชายสิทธัตถะครองเรือนจะได้เป็น.....ถ้าออกผนวชจะได้เป็น.....
.....เมื่อพระมารดาสิ้นพระชนม์ พระองค์ได้อยู่ในอุปการะของ.....

เฉลย 7

- พระเจ้าจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่
- ศาสดาเอกของโลก
- พระนางปัทมาดีโคตรมี

นำลูกไหมกลับ

2. การศึกษา เมื่อพระชนมายุได้ 8 พรรษา ได้ทรงศึกษาวิชาศิลปศาสตร์
กับพระอาจารย์ “วิศวามิตร” จนสำเร็จอย่างดียิ่ง

คำถาม 8 อาจารย์สอนศิลปศาสตร์คนแรกของเจ้าชายสิหัตถะคือ.....

ឆ្លើយ 8

- ប្រធានាធិការសិក្សា

3. การอภิเษกสมรส

เมื่อเจ้าชายสิหัตถะพระชนมายุ
ได้ 16 พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับ
พระนางยโสธรา หรือ พิมพา
พระราชธิดาพระเจ้าสุปปพุทธะ
แห่งกรุงเทวทหะ มีพระราชโอรส
องค์หนึ่งพระนามว่า “ราहुล”
เมื่ออายุได้ 29 พรรษา

คำถาม ๑ เมื่อพระชนมายุได้.....พรรษา ได้อภิเษกสมรสกับ.....
เมื่อพระชนมายุได้.....พรรษา ทรงมีพระราชโอรสพระนามว่า

เฉลย 9

- 16
- พระนางยโสธราหรือพิมพา
- 29
- ราहुล

ทำผิดไม่เป็นไร
พลิกหน้าต่อไปเลยเพื่อน

4. การเผด็จลกคนวฬ วันหนึ่งเจ้าชายสิทหัตตะเสด็จประพาสอุทยานได้
ทอดพระเนตรเห็น คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ทำให้ทรงสลดพระทัย
และหาทางที่จะพ้นจากความทุกข์ดังกล่าว จึงตัดสินใจพระทัยออกผนวชในคืนนั้น

คำถาม 10

สาเหตุที่ทำให้เจ้าชายสิทหัตตะทรงตัดสินใจพระทัยเสด็จออกผนวชคือ ทรงทอดพระเนตรเห็น.....
.....ทำให้ทรง.....และหาทางที่จะ.....

เฉลย 10

- คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ
- สลัดพระทัย
- พ้นทุกข์

5. การนำเพ็ญเพียร

หลังจากผนวชแล้ว พระองค์
ได้เสด็จไปศึกษาทางดับทุกข์
กับ พระอาจารย์ 2 ท่าน คือ
อาหารคาวส กาลมโคตร และ
อุททกคาวส รามบุตร แต่ก็ไม่
สามารถหาทางหลุดพ้น จาก
ความทุกข์ได้ จึงทรงบำเพ็ญ
ทุกรกิริยา ทรมานพระวรกาย
ตามขั้นตอนหลายประการจน
พระวรกายเหี่ยวแห้งแต่ก็ยัง
ไม่สามารถล่วงทุกข์ได้

คำถาม 11

เจ้าชายสิทโธจะศึกษากับ.....และ.....
แต่ไม่สามารถ.....จึงทรงบำเพ็ญ.....

เฉลย 11

- ฆาตกรรมดาบส กาลามโคตร
- ฆาตกรรมดาบส รามบุตร
- หลุดพ้นจากความทุกข์ได้
- ทุณกริยา

